

Sporočilo za javnost: Zdravje kot strateška naložba za družbeno-ekonomski razvoj Slovenije

Ljubljana, 27. maj 2025 – Zdravje je strateška naložba v prihodnost družbe, ki omogoča dolgoročen napredek in gospodarsko rast. Sistemsko razumevanje in načrtno naslavljanje vpliva zdravja na gospodarstvo ter družbeno blaginjo bo ključno za zagotavljanje odpornosti, konkurenčnosti in višje kakovosti življenja v Sloveniji. O tem smo se pogovarjali na letošnji 14. strateški konferenci Vrednost inovacij, ki je letos potekala pod naslovom »Zdravje kot gibalo družbeno-ekonomskega razvoja«. Letošnji strateški partner Mednarodnega foruma znanstvenoraziskovalnih farmacevtskih družb je bila Gospodarska zbornica Slovenije.

Uvodni govorec letošnje konference **dr. Aleksander Zadel**, klinični psiholog in direktor inštituta za osebni razvoj C.A.R., je izpostavil razkorak med vrednoto zdravja in vsakdanjim vedenjem Slovencev: *»Slovenci zdravje postavljamo visoko na lestvici vrednot, a naše vsakdanje vedenje pogosto tega ne kaže. Natančno vemo, kaj bi bilo prav, a ravnamo drugače. Predavanje raziskuje psihološki mehanizem te razpetosti skozi teorijo izbire, pri čemer pokaže, kako odločitve posameznika odsevajo v družbeni realnosti in kako z družbenimi podsistemi skupaj oblikujemo kulturo pasivne odgovornosti do zdravja.«*

izr. prof. Petre Došenović Bonča, iz Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani je prikazala neposredne in posredne učinke uspešnega zdravstvenega sistema na ekonomsko blaginjo družbe: *»Učinkovito in uspešno zdravstvo neposredno in posredno izrazito vpliva na ekonomsko blaginjo naše družbe. Zahteva sicer občutne investicije, ki pa se preko boljših zdravstvenih izidov in s tem boljšim počutjem posameznikov več kot povrnejo z višjo produktivnostjo, krepitvijo intelektualnega kapitala in družbeno kohezijo, kar zdravstvo umešča med ključna gonila vzdržnega dolgoročnega razvoja.«*

Na izzive javnega zdravja in potrebo po dolgoročnem načrtovanju je opozoril **izr. prof. dr. Branko Gabrovec**, generalni direktor NIJZ: *»Slovenija se sooča s starajočo se populacijo, kjer lahko življenjski slog pomembno pripomore k povečanju zdravih let življenja, kakovostni starosti in manjši obremenitvi zdravstvenega sistema. Slabše kazalnike imamo tudi pri otrocih kjer je življenjski slog enako pomemben. Ključne spremenljivke zdravega načina življenja in zdravstvene pismenosti potrebujejo strateško, dolgoročno načrtovanje. Tukaj leži prihodnost javnega zdravja.«*

Glavne teme in problematike konference so se naslovile tudi v razpravi okrogle mize z naslovom »Zdravje in gospodarstvo – skupna pot do družbene blaginje?«, kjer so sodelovali **Štefan Belingar**, svetovalec GZS, **mag. Vlasta Mežek**, generalna direktorica Direktorata za dostopnost in ekonomiko na Ministrstvu za zdravje, **izr. prof. dr. Branko Gabrovec** ter **izr. prof. dr. Petra Došenović Bonča**. Okroglo mizo je povezoval **prof. dr. Dejan Verčič**, profesor na Fakulteti za družbene vede in partner v agenciji Herman & partnerji. **Štefan Belingar** je na okrogli mizi poudaril, da je gospodarstvo pripravljeno podpreti rešitve, ki bodo prispevale k zmanjšanju bolniških odsotnosti in podaljšanju delovne aktivnosti zaposlenih: *»Delodajalci smo naklonjeni vsem rešitvam, ki znižujejo bolniško odsotnost zaposlenih z dela, podaljšujejo njihovo delovno aktivnost v pozno starost in skrbijo za uravnotežen življenjski slog med delom in prostim časom. Prepričan sem, da lahko dobre prakse na tem področju iz bolj razvitih držav implementiramo tudi v Sloveniji.«* Na okrogli mizi je pomemben vidik naslovila tudi **mag. Vlasta Mežek**, ki je opozorila na potrebo po bolj sistematičnem razumevanju vpliva zdravja na gospodarstvo in pomen strateških vlaganj v inovacije, digitalizacijo ter dostopnost zdravstvenih storitev: *»Zdravje ni le temeljna človekova pravica, temveč tudi ključni dejavnik trajnostnega razvoja, gospodarske stabilnosti in socialne kohezije. Vrednost inovacij v*

zdravstvu presega meje medicine – oblikuje bolj vključujočo, odpornejšo in uspešnejšo družbo. Naša naloga je, da s strateškimi vlaganji v zdravstvene inovacije, digitalizacijo in dostopnost oskrbe lahko zagotovimo, da bo zdravje dejansko postalo motor družbeno-ekonomskega napredka. Trenutno merimo vpliv zdravja na gospodarstvo predvsem posredno – preko indikatorjev, kot so absentizem, invalidnost, prezgodnja umrljivost in podobno. Konference, kot je današnja, vidim kot priložnost, da se pogovarjamo tudi o vzpostavitvi bolj sistematičnih metod, da bi bolje razumeli in kvantificirali multiplikativne učinke vlaganj v zdravje na BDP in produktivnost. Ključno je, da uvedemo v sistem ocene ekonomskega bremena bolezni, ki upošteva neposredne stroške zdravljenja in širše posledice za delovno sposobnost, dolgotrajno oskrbo in družbeno funkcionalnost. Današnja konferenca je torej dragocena priložnost, da skupaj načrtujemo pot k bolj pravičnemu, učinkovitemu in inovativnemu zdravstvenemu sistemu.»

Sklepe konference je povzel **prof. dr. Dejan Verčič**, ki je kot enega osrednjih izzivov izpostavil potrebo po prehodu od sedanjega, silosno zasnovanega financiranja zdravstva k celovitim analizam ekonomskega bremena bolezni in dolgoročnim projekcijam potreb. Tak pristop bi omogočil učinkovitejšo razporeditev virov ter razvoj odpornega, stabilno financiranega in digitalno podprtega zdravstvenega sistema, v katerem bo zdravstvo prepoznano kot strateška infrastruktura.

Vsi govorniki so se strinjali, da brez tesnega sodelovanja med zdravstvom, gospodarstvom in državnimi institucijami ni mogoče vzpostaviti trajnostnega zdravstvenega modela. Skupaj podpirajo ukrepe, ki prispevajo k zmanjšanju bolniških odsotnosti, podaljševanju delovne aktivnosti ter spodbujanju zdravega in uravnoveženega življenjskega sloga.

Mag. Barbara Stegel, generalna sekretarka FarmaForuma pa je predstavila predlog za vzpostavitev sistematičnega spremljanja input-output analiz za pet terapevtskih področij z največjo porabo zdravstvenega proračuna. Digitalizacija, skladna z Evropskim zdravstvenim podatkovnim prostorom (EHDS), bi zajela tudi analizo socio-ekonomskih učinkov zdravstva in zdravja, kar odpira nove možnosti za razvoj podatkovno podprtih in bolj učinkovitih zdravstvenih politik.

Z omenjenimi sklepi in predlogi smo postavili trdne temelje za nadaljnje strateško usmerjeno sodelovanje. Zdravje kot strateška naložba ostaja ključno gonilo družbeno-ekonomskega razvoja, odpornosti in blaginje Slovenije. Napredek bomo pregledali in sodelovanje nadgradili na naslednji konferenci.